

Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Uitsluitend via www.internetconsultatie.nl

Onderwerp: Reactie op consultatie wijziging Besluit kredietvergoeding

Datum: 2 juni 2020

Geachte heer, mevrouw,

1 INLEIDING

1.1 Op 19 mei 2020 is het voorstel tot wijziging van het Besluit kredietvergoeding ter consultatie gelegd. De wijziging voorziet in een tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding voor consumptief krediet in verband met de gevolgen van COVID-19. Via deze weg reageren wij graag op de voorgestelde wijziging van het Besluit kredietvergoeding.

2 SPRAYPAY

2.1 SprayPay (de handelsnaam voor Webfin Leningen B.V.) is een jong fintech bedrijf dat sinds 2018 consumptief krediet aanbiedt in de vorm van gespreide betaling. Wij hebben een vergunning van de AFM voor het aanbieden van krediet (AFM-vergunningnummer 12045002).

2.2 SprayPay verstrekt uitsluitend aflopend goederenkrediet aan consumenten ter financiering van hun aankoop bij een webshop. Daarbij richten wij ons op kredieten tussen de € 250 en € 5.000 met een maximale looptijd van 36 maanden. SprayPay biedt haar diensten alleen aan geselecteerde webshops. Dat zijn webshops die over het algemeen alleen producten aanbieden met een technische levensduur van méér dan 36 maanden, denk aan fietsen en witgoed.

3 DE VOORGESTELDE WIJZIGING

3.1 Met de voorgestelde wijziging wordt de maximale kredietvergoeding – bestaande uit de wettelijke rente verhoogd met een opslag – tijdelijk verlaagd van de facto 14 procent naar 10 procent. Daartoe wordt de opslag genoemd in artikel 4 en artikel 16a, eerste lid, van het Besluit kredietvergoeding verlaagd van 12 procentpunten naar 8 procentpunten. De reden hiervoor is om consumenten meer lucht te bieden in deze ongekende crisistijd.

3.2 Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om vooruit te lopen op de lopende discussie/onderzoek over de structurele verlaging van de maximale kredietvergoeding naar aanleiding van de moties van de Kamerleden Krol en Van Brenk en van Kamerlid Van Dijk c.s. zoals toegezegd in uw brief van 10 maart jl. (TK 2019/20, 35316, nr. 19). De voorgestelde verlaging geldt in beginsel tot eind 2020 en kan bij Koninklijk Besluit zonder verdere formaliteiten of consultatie worden opgeheven.

Gespreid betalen

- 3.3 Het stemt SprayPay gerust dat de voorgestelde maatregelen uitdrukkelijk los moet worden gezien van het lopend onderzoek over de structurele verlaging van de maximale kredietvergoeding en hierop niet vooruitlopen. SprayPay zal t.z.t. graag haar bijdrage leveren aan die discussie.

4 STANDPUNT SPRAYPAY

- 4.1 SprayPay onderkent dat de huidige COVID-19-crisis ongekend is en veel mensen in onze samenleving hard raakt. De voorgestelde tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding raakt SprayPay – en met ons ongetwijfeld vele andere kleinere aanbieders van krediet/fintech's – hard. Indirect raakt het ook de webshops aan wie wij onze diensten bieden en die daarmee normaal gesproken gemiddeld 3 tot 12 procent meer omzet hebben per jaar, wat zij nu dreigen te missen.
- 4.2 Wij betwijfelen verder eerlijk gezegd ook of de voorgestelde tijdelijke verlaging in het belang is van consumenten. Ons inziens zijn andere maatregelen denkbaar die evenwichtiger zijn, meer oog hebben voor de belangen van aanbieders van krediet en beter gericht op consumenten die de gevolgen van COVID-19 ondervinden.

Hoogte maximale kredietvergoeding

- 4.3 SprayPay hanteert een kredietvergoeding dichtbij de huidige maximale kredietvergoeding. Gelet op de kleinere kredieten die SprayPay aanbiedt, valt een kredietvergoeding dan per definitie hoger uit in procenten dan bij grotere kredieten. Dat wordt ook door het Nibud onderkend. De kredietvergoeding omvat immers naast de inkoop van geld, ook kosten die de kredietverstrekker moet maken voor de administratie, de inkomenstoets en onverhoopt incassokosten. Dat zijn vaste kosten veelal onafhankelijk van de hoogte van het krediet.
- 4.4 Zonder de hoogte van de maximale kredietvergoeding te willen bagatelliseren, past hier ons inziens ook een nuancerende opmerking. 14 Procent lijkt hoog, maar met de maximering tot 14 procent behoort Nederland evenwel tot een van de strengste in de Europese Unie. Bij de kleinere kredieten die SprayPay aanbiedt, zijn de gevolgen van een verlaging van de maximale kredietvergoeding van 14 naar 10 procent voor consumenten veelal beperkt. Voor SprayPay maakt dit gelet op de scherpe marges in haar marktsegment en de operationele en fundingskosten echter een wereld van verschil.
- 4.5 Ter illustratie: SprayPay verstrekt kredieten van gemiddeld € 1.000 (en maximaal € 5.000) en met een looptijd van 21 maanden. Het verschil tussen 14 en 10 procent vergoeding op jaarbasis, betekent dan voor de consument per maand een verschil van € 1,86. Voor de consument is dat beperkt; voor ons kan dat het verschil maken tussen voortbestaan of moeten stoppen. Wij zijn ook een jong bedrijf zonder de financiële reserves van grotere instellingen, zodat zelfs een tijdelijke verlaging tot (in ieder geval) eind 2020 ons hard raakt.

Fundingskosten

- 4.6 In de brief van de Minister aan de Tweede Kamer met de aankondiging van de tijdelijke verlaging (onderwerp: 2020-0000085731), wijst de Minister erop dat verschillende banken de tarieven op rood staan hebben verlaagd naar een rentepercentage van circa 10 procent en dat ook consumenten met andere kredietvormen dezelfde ruimte zou moeten worden geboden. Ook het Nibud wijst erop dat de maximale rente al lange tijd niet is aangepast en de inkoop van geld in de tussentijd fors goedkoper is geworden.

Gespreid betalen

4.7 Niet alle aanbieders van krediet kunnen echter over één kam worden geschoren. Banken en aanbieders van krediet die meer diensten aanbieden dan enkel consumptief krediet, hebben veel meer mogelijkheden voor 'cross-selling' en 'kruissubsidiëring' dan aanbieders van krediet/fintech's zoals SprayPay die een heel duidelijke focussen hebben en die op grond van hun AFM-vergunning ook niet meer diensten mogen aanbieden. Daarbij moet ook in aanmerking worden genomen dat veel gevestigde banken en kredietverstrekkers relatief ook grote (doorlopende) kredieten (zoals roodstand) verlenen, waardoor de geringe marges op kleine (aflopende) kredieten – zo zij al bereid zijn kleine aflopende kredieten te verstrekken – minder zwaar wegen.

4.8 Wij en vele fintech's met ons zijn – zeker in de opstartfase van ons bedrijf – noodgedwongen afhankelijk van (private) investeerders en banken, die hoge(re) rentemarge verlangen. Wij hebben dus ook niet de mogelijkheid om goedkoop geld in te kopen zoals het Nibud suggereert. Wij kunnen niet zoals de grootbanken geld inkopen tegen -0,5 procent rente.

Kredietbeoordeling

4.9 Met de tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding zullen aanbieders van krediet ook nog strenger moeten toezien op de kredietbeoordeling van nieuwe leningnemers om de kosten van wanprestatie te verminderen. Dat kan ertoe leiden überhaupt geen kleinere aflopende kredieten meer zullen worden aangeboden. Voor SprayPay betekent het ook dat – zij hanteert nu al een streng acceptatiebeleid – minder consumenten voor een krediet in aanmerking komen, hetgeen juist weer haaks staat op het streven om consumenten toegang te bieden tot betaalbaar en betrouwbaar krediet in deze tijden. Het gevaar bestaat dat deze consumenten uiteindelijk noodgedwongen kiezen voor niet-reguleerde oplossingen zoals lease of huur met vergelijkbare of mogelijk zelfs hogere kosten dan een aflopend krediet.

Verlaging is te algemene maatregel

4.10 Hoewel een lagere kredietvergoeding op het eerste gezicht aantrekkelijk lijkt voor consumenten, kent dit ook een downside. Het kan voor consumenten een stimulans zijn om juist méér te lenen. Ook het Nibud wijst op dat gevaar. Zeker in het licht van de COVID-19-crisis en de onzekere tijden die dit met zich brengt, zou lenen wellicht juist moeten worden ontmoedigd. Verder is het vraag of het de kosten van een krediet zijn die drukken op een consument/leningnemer of de juist de aankoop waarvoor het krediet wordt aangeaan.

4.11 Zeker het generiek verlagen van de maximale kredietvergoeding is ook een maatregel met gelding voor alle consumenten en niet alleen die consumenten die daadwerkelijk worden getroffen door de COVID-19-crisis. Ook consumenten die geen financiële problemen ondervinden van COVID-19 kunnen nu gestimuleerd toch vooral nu te profiteren van de lage rente en wellicht meer financiële verplichtingen aan ten gaan dan goed voor hen is.

4.12 Tegelijkertijd mist de voorgenomen verlaging werking jegens de bestaande leningnemers die worden getroffen door COVID-19, maar die vóór inwerkingtreding de tijdelijke verlaging een krediet hebben afgesloten. De voorgenomen verlaging respecteert immers – en terecht – bestaande kredietovereenkomsten.

Gespreid betalen

- 4.13 Het is verder ook een maatregel die – de beoogde tijdelijkheid ten spijt – haar werking zal doen voelen nadat deze is teruggedraaid op het moment dat de gevolgen van de COVID-19-crisis dat toelaten. Immers, SprayPay verstrekt kredieten met een gemiddelde looptijd van 21 maanden, zodat zij tot ver in 2022 gehouden zal zijn aan de ‘tijdelijk’ verlaagde maximale kredietvergoeding. Zij zal dan ook gedwongen zijn om, teneinde de gevolgen op langere termijn te minimaliseren, de looptijd te verkorten, wat zal leiden tot hogere maandlasten. Daar zijn consumenten ook niet mee gediend.

Alternatieve COVID-19-maatregelen

- 4.14 In onze opvatting zou het voorkeur verdienen om meer maatwerk te bieden en maatregelen te nemen die zich toespitsen op leningnemers die daadwerkelijk financiële problemen ondervinden als gevolg van de COVID-19-crisis. Ongeacht wanneer zij een krediet-overeenkomst zijn aangegaan en ongeacht wanneer financiële problemen zich voordoen.
- 4.15 SprayPay – en met ons veel andere kredietaanbieders – hanteren nu al zeer coulante maatregelen om leningnemers die in de financiële problemen zijn gekomen of dreigen te komen als gevolg van COVID-19, te helpen en om met hen in gesprek te gaan. Zo worden ook betalingsregelingen afgesproken, kan uitstel van betaling worden verleend en kunnen kredietovereenkomsten zonder aanvullende kosten van verlengd.
- 4.16 Voor zover een dergelijke opstelling van kredietaanbieders niet al geboden is op grond van de algemene zorgplicht in artikel 4:25 van de Wet op het financieel toezicht (Wft), kunnen dergelijke tijdelijke maatregelen in verband met de COVID-19-crisis bij algemene maatregel van bestuur (amvb) worden uitgewerkt op grond van artikel 4:25, derde lid, Wft.
- 4.17 Ons inziens zouden (vrijwillige) maatregelen zoals die bekend zijn gemaakt voor hypotheekstrekkers¹ in aangepaste vorm ook kunnen gelden voor consumptief krediet.
- 4.18 Dergelijke maatregelen zijn ons inziens niet alleen beter voor leningnemers die als gevolg van COVID-19 daadwerkelijk financiële problemen ondervinden, maar deze voorkomen ook dat extra lenen wordt gestimuleerd en houden ook beter rekening met belangen van aanbieders van krediet zoals SprayPay

Gestaffelde kredietvergoeding

- 4.19 Mocht de Minister vasthouden aan verlaging van de maximale kredietvergoeding, dan geeft SprayPay hem graag in overweging om een gestaffelde maximale kredietvergoeding in te voeren, zodat rekening wordt gehouden met kleinere kredieten en de kosten hiervan voor een aanbieder van krediet.
- 4.20 Hierbij kan worden gedacht aan de volgende opzet:
- (a) Kredieten tot € 3.000: 14 procent (wettelijke rente plus 12 procentpunten)
 - (b) Kredieten van € 3.000 tot € 6.000: 12 procent (wettelijke rente plus 10 procentpunten)
 - (c) Kredieten vanaf € 6.000: 10 procent (wettelijke rente plus 8 procentpunten)

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/04/07/geen-gedwongen-verkopen-van-huizen-gedurende-coronacrisis>

5 AFRONDEND

- 5.1 In het licht van het voorgaande spreken wij de hoop uit de Minister zal afzien van de voorgestelde wijziging van het Besluit kredietvergoeding en daarmee de voorgenomen generieke tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding, dan wel ons voorstel zal overnemen van een gestaffelde maximale kredietvergoeding.

Met vriendelijke groet,

E.M.H. Libourel
Co-Founder